

Πρεσβεία της Ελλάδος
Λισσαβόνα

Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών
Υποθέσεων

ΑΔΙΑΒΑΘΜΗΤΟ-ΚΑΝΟΝΙΚΟ

Λισσαβόνα, 5 Αυγούστου 2026
Α.Π.: 412

ΠΡΟΣ: Β3 Δ/ση

ΚΟΙΝ.: ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΘΕΜΑ Εκδήλωση παρουσίασης νέας μελέτης για ανάπτυξη Πορτογαλίας (CIP - Επιχειρηματική Συνομοσπονδία της Πορτογαλίας)

Στις 30 Ιουλίου, έλαβε χώρα, σε κατάμεστο αμφιθέατρο του Museu do Oriente της Λισσαβόνας, η παρουσίαση της μελέτης «Απελευθερώνοντας την ανάπτυξη της Πορτογαλίας - Διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και προκλήσεις στην εφαρμογή των οικονομικών πολιτικών», την οποία συνυπέγραψαν ο James A. Robinson, κάτοχος του Βραβείου Νόμπελ Οικονομικών 2024, και ο Nuno Palma, ιστορικός οικονομίας στο Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ, κατόπιν ανάθεσης από την CIP - Επιχειρηματική Συνομοσπονδία της Πορτογαλίας (φορέας ομόλογος του ΣΕΒ) και το IDL - Ινστιτούτο Amaro da Costa.

Από την εκδήλωση στην οποία παρευρέθησαν μέλη της Π/κυβέρνησης, εκπρόσωποι του επιχειρηματικού κόσμου και μέλη ξένων διπλωματικών αντιπροσωπειών - μεταξύ των οποίων και η υπογράφουσα – συγκρατούνται τα ακόλουθα:

Οι συγγραφείς της μελέτης υποστηρίζουν ότι το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Πορτογαλίας μειώθηκε από περίπου 90% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά τη δεκαετία του 1990, σε περίπου 75% - παρά το γεγονός ότι τα πιο πρόσφατα προκαταρκτικά στοιχεία της Eurostat, με βάση τις ισοτιμίες αγοραστικής δύναμης, αναφέρουν ποσοστό 81% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το 2025. Η απόκλιση αυτή δεν οφείλεται, κατά τους ερευνητές, σε έλλειψη γνώσης σχετικά με τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις, αλλά συνδέεται με τον τρόπο υλοποίησής τους, λόγω συνακόλουθου πολιτικού κόστους.

Η μελέτη των Robinson και Palma βασίστηκε σε ανάλυση σημαντικών μεταρρυθμιστικών εγχειρημάτων σε διεθνή κλίμακα, από τη Ν. Κορέα μέχρι την Κολομβία, αλλά και σε συνεντεύξεις με επιχειρηματικά στελέχη στην Πορτογαλία.

Η πρότασή τους είναι να επικεντρωθούν όλες οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες της

κυβέρνησης σε έναν και μόνο στόχο, που συνίσταται στο να διασφαλιστεί ότι τα δικαστήρια θα εκδίδουν απόφαση για κάθε υπόθεση εντός προθεσμίας 90 ημερών το πολύ, αφήνοντας αυτόν τον στόχο να δράσει μεταρρυθμιστικά σε ολόκληρο τον κρατικό μηχανισμό. Η μείωση της προθεσμίας στις 90 ημέρες θα μπορούσε να είναι σταδιακή με ενδεχόμενους ενδιάμεσους στόχους τις 250, 180 και 120 ημέρες, αλλά σε κάθε περίπτωση η σημειούμενη πρόοδος θα πρέπει να υποβάλλεται κάθε εβδομάδα στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και να τυγχάνει ευρείας δημοσιότητας. Ο κ. Nuno Palma επεσήμανε ότι θα πρέπει να υπάρχει ένα σύστημα κινήτρων για τους δικαστές που εκδίδουν τις αποφάσεις τους εγκαίρως, ενώ σε αντίθετη περίπτωση θα πρέπει να διενεργούνται έρευνες από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο όταν δεν τηρούνται οι προθεσμίες.

Σύμφωνα με τους Nuno Palma και James Robinson, ο στόχος των 90 ημερών θα λειτουργήσει ως μοχλός πίεσης προς το υπόλοιπο κράτος για την προώθηση μεταρρυθμίσεων που θα ήταν δύσκολο να υλοποιηθούν μεμονωμένα. Κι αυτό επειδή η επίτευξη του στόχου θα ήταν εφικτή μόνο με αλλαγές στον τρόπο πρόσληψης και αξιολόγησης των δημοσίων υπαλλήλων, με μεγαλύτερο ανταγωνισμό στους τομείς που παρέχουν υπηρεσίες από τις οποίες εξαρτάται το κράτος, καθώς και με ταχύτερη ανταπόκριση από την κεντρική και την τοπική διοίκηση, συμπεριλαμβανομένων και των περιπτώσεων των πολεοδομικών και βιομηχανικών αδειών.

Πιο συγκεκριμένα, οι προτεινόμενες μεταρρυθμίσεις κατανέμονται σε δύο κατηγορίες:

Οι άμεσες αλλαγές που απορρέουν από την ανωτέρω μία και μοναδική προτεραιότητα ξεκινούν από την απλοποίηση των αδειοδοτικών διαδικασιών και τη σταδιακή μείωση της προσφυγής στην απευθείας ανάθεση στις δημόσιες συμβάσεις (εκτός από περιπτώσεις μικρών ποσών ή πραγματικών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης). Περιλαμβάνουν επίσης την κατάργηση και αντικατάσταση της CReSAP (επιτροπή πρόσληψης στελεχών για τη Δημόσια Διοίκηση) με σκοπό την αξιοκρατική πρόσληψη ανώτερων διοικητικών στελεχών. Οι συγγραφείς υποστηρίζουν επίσης την «αποπολιτικοποίηση» των ρυθμιστικών αρχών, οι οποίες θα πρέπει να τεθούν υπό τη διαχείριση μιας γενικής διεύθυνσης όποτε δεν είναι δυνατόν να διασφαλιστεί η πραγματική ανεξαρτησία των διορισμών των επικεφαλής τους.

Η δεύτερη ομάδα μεταρρυθμίσεων περιλαμβάνει τομείς στους οποίους τα αποτελέσματα χρειάζονται μια δεκαετία για να γίνουν ορατά, όπως η υγεία και η εκπαίδευση. Σε αυτές τις περιπτώσεις, το σχέδιο συνίσταται στο να τεθούν νέες βάσεις με κανόνες που θα ισχύουν μόνο για το μέλλον, διασφαλίζοντας τα κεκτημένα δικαιώματα όσων βρίσκονται ήδη στο σύστημα. Αυτό θα σήμαινε για παράδειγμα, οι διορισμοί των νέων καθηγητών να γίνονται και με βάση τις επιδόσεις των μαθητών τους στις εθνικές εξετάσεις, ή/και να απαγορευθεί στα πανεπιστήμια να προσλαμβάνουν, στο εξής, τους δικούς τους διδάκτορες για περίοδο δέκα ετών (προκειμένου να αναχαιτιστεί η «ενδογαμία» που, σύμφωνα με τους συγγραφείς, ανέρχεται στο 68% του πορτογαλικού διδακτικού προσωπικού).

Οι κ.κ. James Robinson και Nuno Palma επεσήμαναν ότι «υπάρχουν διάφοροι τομείς στην Πορτογαλία που προστατεύονται σε μεγάλο βαθμό και ζουν από μονοπωλιακά κέρδη, επειδή οι ρυθμιστικές αρχές έχουν υποκύψει σε πιέσεις», χωρίς όμως να αναφέρουν συγκεκριμένα παραδείγματα.

Στην παρέμβασή του, ο πρόεδρος της CIP, κ. Armindo Monteiro, δήλωσε ότι η βραδύτητα του δικαστικού συστήματος αποτελεί, πράγματι, ένα από τα μεγάλα εμπόδια στην ανάπτυξη της οικονομίας, παραδεχόμενος, όμως - σε αντίθεση με τον κ. Palma - ότι χρειάζονται περισσότεροι πόροι για τα δικαστήρια. Ο κ. Monteiro εξέφρασε την άποψη ότι η μελέτη προτείνει μια σταδιακή και ρεαλιστική προσέγγιση στο θέμα, παρά το γεγονός ότι θεωρεί αρκετά φιλόδοξους τους στόχους που έχουν τεθεί. Υπογράμμισε, επίσης, την πρόκληση που αποτελούν η παραγωγικότητα και οι μισθοί στην Πορτογαλία και την ανάγκη να αυξηθεί η πρώτη από τα 29 ευρώ ανά ώρα εργασίας (έναντι των 44 ευρώ που είναι ο ευρωπαϊκός μέσος όρος). Η αύξηση της παραγωγικότητας θα συμπαρασύρει και τον καθαρό διάμεσο μισθό στη χώρα που σήμερα βρίσκεται στα 980 ευρώ.

Η μελέτη (https://cip.org.pt/wp-content/uploads/2026/07/Estudo_CIPIDL_web.pdf) ολοκληρώνεται με τη διαβεβαίωση ότι οι πολιτικοί που θα εφαρμόσουν τη φιλόδοξη αυτή μεταρρύθμιση θα μείνουν στην ιστορία της χώρας ως μεγάλοι ηγέτες. Από την άλλη πλευρά, είναι απαραίτητη και η ενεργός συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στη διαδικασία ώστε να διαμορφωθεί ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο.

Η Προϊσταμένη

Αγγελική Σαρρή
Γενική Σύμβουλος ΟΕΥ Β'

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ ΠΡΟΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Υπουργείο Εξωτερικών

- Διπλωματικό Γραφείο κ. Υπουργού
- Διπλωματικό Γραφείο ΥΦΥΠΕΞ κ. Θεοχάρη
- Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα ΔΟΣ και Εξωστρέφειας
- Α' & Β' Γενικές Διευθύνσεις
- Α1, Β1 Δ/νσεις

- **Ελληνική Εταιρία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.**

Γραφείο κ. Δ/ντος Συμβούλου (μέσω ημών, ceooffice@eg.gov.gr)

- **Ελληνική Εταιρία Εξαγωγικών Πιστώσεων** (μέσω ημών, k.sarantaki@ecg.gr)

Υπουργείο Ανάπτυξης (μέσω ημών)

- Γραφείο κ. Υπουργού minister.sec@mnec.gr
- Υπόψη κας διπλωματικού συμβούλου (stamatelli.sofia@mfa.gr)

- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ (ΣΕΒ) (μ.ημών, info@sev.org.gr ir@sev.org.gr)

- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΣΒΕ) (μ.ημών, info@sbe.org.gr)

- ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ (ΠΣΕ) (μ.ημών, info@psc.gr)

- ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΚΕΕΕ) (μ.ημών, keeuhci@uhc.gr)

- ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (μ.ημών, info@acci.gr; president@acci.gr)

- ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ (μ. ημών, president@pcci.gr)

- ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ (μ.ημών, root@ebeth.gr)